

APEL

XXI Walnego Zebrania Delegatów Regionu Ziemia Przemyska NSZZ „Solidarność”

o podjęcie działań zmierzających do powstrzymania degradacji miasta Przemyśla i odbudowy jego potencjału społeczno-gospodarczego

Delegaci XXI Walnego Zebrania Delegatów Regionu Ziemia Przemyska NSZZ „Solidarność” apelują do władz rządowych, wojewódzkich i samorządowych oraz parlamentarzystów o podjęcie działań zmierzających do powstrzymania degradacji miasta Przemyśla i odbudowy jego potencjału społeczno – gospodarczego.

Trwająca od blisko trzech dekad degradacja mniejszych ośrodków miejskich naszego kraju jest zjawiskiem coraz dotkliwiej społecznie odczuwalnym. W naszym regionie Przemyśl, w świetle kompleksowego raportu Polskiej Akademii Nauk z listopada 2016 roku [1], znajdują się w czołówce listy 122 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.

Przemyśl jest jednym z najstarszych i niewątpliwie najpiękniejszych miast Polski, położonym we wschodniej części województwa podkarpackiego, na pograniczu prastarych europejskich szlaków handlowych. Miasto posiada unikalne usytuowanie, zarówno w sensie geopolitycznym, jak i krajobrazowym:

- pogranicze różnych narodowości, kultur i religii, w odległości 12 km od granicy z Ukrainą, będącej zewnętrzną granicą Unii Europejskiej, na styku Wschodu i Zachodu, na ważnych europejskich szlakach komunikacyjnych,

- pogranicze wielkich krain geograficznych, na terenie Karpat Zachodnich, na styku Pogórza Przemyskiego i Dynowskiego z Kotliną Sandomierską, tzw. Brama Przemyska.

Jego tysiącletnie, burzliwe dzieje spletały się nierozdzielnie z losami całej Rzeczypospolitej.

Przemyśl był [miastem królewskim](#) I Rzeczypospolitej i stolicą [ziemi przemyskiej](#) wchodzącej w skład [województwa ruskiego](#)

. Na początku XX wieku Przemyśl był jednym z większych miast po północnej stronie Karpat i główną twierdzą Austro-Węgier w tym rejonie Europy. W okresie międzywojennym był w Polsce południowo-wschodniej trzecim co do wielkości miastem, po Lwowie i Krakowie, był ważnym ośrodkiem administracyjno-wojskowym. W latach 1920 - 1945 znajdował się na terenie [województwa lwowskiego](#)

, a w latach 1945-1974 wchodził w skład województwa rzeszowskiego. W wyniku reformy administracyjnej w czerwcu 1975 roku stał się siedzibą województwa, niestety status ten stracił 1 stycznia 1999 r.

Postępujący od 1990 roku upadek zakładów przemysłowych ściśle związany z regresem społeczno-gospodarczym, utrata wielu funkcji administracyjnych, spadek liczby ludności, starzenie się społeczeństwa, kruszenie się rynku pracy, drenaż intelektualny związany z wyjazdami ludzi młodych i przedsiębiorczych, nasilające się problemy społeczne jak bezrobocie, bieda i patologie, to codzienność naszych miejscowości. Przyczyny takiego stanu rzeczy tkwią w błędnej polityce władz centralnych ignorujących problem zrównoważonego rozwoju całego kraju, ale też często, co należy stwierdzić z przykrością, inercji i bezmyślności władz wojewódzkich i lokalnych samorządów.

Nasz żal kierujemy właśnie w pierwszej kolejności do władz samorządowych wszystkich szczebli. Z niepokojem odbieramy bowiem sygnały o braku pomysłów na absorpcję środków finansowych z pakietu dla średnich miast. Prawdziwym dramatem jest degradowanie Przemysła przez obecnie rządzących województwem i miastem, jako ważnego ośrodka na mapie służby zdrowia. Również w Przemysłu przez wiele ostatnich lat, to władze samorządowe skutecznie rozmontowywały szkolnictwo, zwłaszcza na poziomie średnim, jednocześnie inwestując w infrastrukturę sportową o wątpliwej przydatności. Pomimo olbrzymich środków na infrastrukturę drogową i kolejową, między południowo-wschodnią a północno-zachodnią częścią województwa podkarpackiego istnieje ogromna przepaść. Do rangi problemu „cywilizacyjnego” urasta remont mostu kolejowego w Przemysłu, który pozwoliłby włączyć region w sieć szybkiej kolei. Brak ciągłości tej linii do Przemysła jak i granic państwa, a zarazem UE jest przejawem jego marginalizowania i nie wiązania przyszłości z tą częścią kraju, jak i jego potencjału wynikającego z kontaktów z Ukrainą.

To tylko skrócona lista wstydu dla rządzących regionem. Jednocześnie jesteśmy codziennie zapewniani o niezwykłych sukcesach regionalnej i lokalnej władzy. Miarą tych sukcesów są nagrody, statuetki, wyróżnienia honorowe członkostwa i tytuły. Szkoda tylko, że poza samozadowoleniem obdarowywanych, są to gesty bez wymiernego znaczenia dla mieszkańców.

Jak pokazuje przywołany już wcześniej raport PAN, mniejsze ośrodki miejskie bez znaczącego wsparcia finansowego nie mają szans na przywrócenie funkcji społecznych i rozwój. Bez wsparcia przedsiębiorców, bez poprawy jakości życia, bez reindustrializacji, bez przywrócenia często uwarunkowanych historycznie funkcji administracyjnych, bez zaangażowania państwa w inwestycje infrastrukturalne, w naszych miastach nie zostaną zahamowane procesy degradacyjne.

Dlatego apelujemy do władz centralnych o zwiększenie środków na te cele. O umieszczanie instytucji w tej wielkości ośrodkach, a nie tylko koncentrowania ich w stolicy czy w miastach o statucie metropolii. Taki ruch nie tylko wzmocni miasto i lokalny rynek pracy, ale zachęci inne podmioty do lokowania swoich siedzib.

Do władz wojewódzkich i lokalnych samorządów apelujemy w kontekście zbliżających się wyborów o rachunek sumienia. Czy dotychczasowa praca to coś więcej niż tylko administrowanie i propaganda?

Polityków „dobrej zmiany” pytamy, o wasze odwoływanie się do etosu służby. Pytamy zaś w kontekście widocznego w ostatnim czasie exodusu lokalnych polityków do Rzeszowa. Czy w ślad za tym macie jakąkolwiek ofertę adresowaną do wyborców?

Od miejscowych parlamentarzystów obecnej koalicji rządzącej jak i reprezentujących poprzednią oczekujemy publicznego przedstawienia wykazów z wymiernymi korzyściami

waszej pracy na rzecz regionu.

Na koniec apelujemy, do wszystkich powołanych do pracy na rzecz naszych ośrodków miejskich o poczucie powagi sytuacji i odpowiedzialności. O odważną i pełną determinacji walkę o zachowanie funkcjonujących w regionie zakładów pracy i instytucji. O skuteczne pozyskiwanie środków finansowych i rozsądne nimi gospodarowanie. O wszelkie możliwe ułatwienia dla prowadzących i chcących założyć działalność gospodarczą. Wzywamy do oszczędnego dysponowania środkami publicznymi.

Apelujemy o wykorzystanie wszelkich zasobów społecznych do zaktywizowania przedsięwzięć rozwojowych. Nie mamy wątpliwości, że działania te są potrzebą chwili, a ich dalsze zaniedbanie pchnie miasto Przemyśl i region w zapaść cywilizacyjną.

[\[1\]](#) Delimitacja miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze (listopad 2016)